

6. Мусульманка виграла справу про дискримінацію через рукоштовкани в Швеції [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.eurointegration.com.ua/news/2018/08/16/7085701/>

7. Єреміца В. Свобода преси в ЄС: повернення «демонів» цензури, тиску й переслідувань? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.radiosvoboda.org/a/29206439.html>

Tukhymuk O., Dmytruk S. Some questions of protection of human rights in European Union. *The standards of human rights were formed at international, regional (European) level and were approved most countries. Most important calls in the questions of realization and protection of human rights in European Union are discrimination, safety calls, threat to freedom of speech. Such calls need study and work of ways of decision, what the institutes of European Union work on.*

Keywords: human rights, European Union.

ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ У СФЕРІ ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОКРЕМИХ КАТЕГОРІЙ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ

А. О. Яфони́н, В. А. Шевчу́к

У статті висвітлені проблемні питання правового регулювання пенсійного забезпечення військовослужбовців, звільнених з лав Збройних Сил України. Особливу увагу приділено колізійним питанням перерахунку пенсійного забезпечення та їх невідповідності конституційним засадам у сфері захисту прав та свобод людини.

Ключові слова: право на соціальний захист, право на достатній рівень життя, право на охорону здоров'я, пенсійне забезпечення, гідність, держава, Кабінет Міністрів України, закон.

З початком проведення масштабних реформ в Україні почалися й масштабні проблеми в усіх сферах суспільного життя в цілому та у сфері пенсійного забезпечення громадян держави, зокрема.

Слід зазначити, що у Конституції України наголошено, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Відповідно до Конституції України громадянам держави передбачені такі соціальні права, як право на соціальний захист, право на житло, право на достатній життєвий рівень для себе і своєї сім'ї, право на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування [1].

Вищий законодавчий орган України - Верховна Рада України при формуванні соціальної політики держави самостійно визначає, зокрема, основи соціального захисту, форми і види пенсійного забезпечення, засади регулювання праці і зайнятості, шлюбу, сім'ї, охорони дитинства, материнства і батьківства та може збільшувати, зменшувати або перерозподіляти соціальні витрати й допомогу з урахуванням принципів пропорційності та соціальної справедливості.

Необхідно відмітити, що держава здійснює регулювання змісту та обсягу соціальних прав, встановлюючи обмеження щодо їх реалізації не лише в Конституції, а й у законах України. Законодавчі обмеження не можуть порушувати сутнісний зміст цих прав. Відповідно до Основного Закону України такі обмеження повинні мати недискримінаційний характер.

Однак, пенсійна реформа показала, що окремі категорії силових структур України за своїм статусом виявились вище за інших. Так, для перерахунку пенсійного забезпечення працівникам поліції разом із званням, посадою та вислугою років залишили усі надбавки та

премії, в той же час військовослужбовцям це скасували. В результаті пенсійне забезпечення між цими категоріями значно відрізняється одне від одного.

Конституційний Суд України вважає, що зміни законодавства у соціальній сфері, складна фінансово-економічна ситуація, потреба в забезпеченні збалансованості Державного бюджету України не повинні призводити до порушення гідності людини, яка належить до фундаментальних цінностей, захищених Конституцією України, та становить основу системи конституційного захисту прав і свобод людини і громадянина. Обов'язковою складовою людської гідності є доступ людини до мінімальних соціальних благ, здатних забезпечити їй достатній і рівний життєвий рівень. Верховна Рада України, формуючи соціальну політику держави, повинна гарантувати ефективну реалізацію права на повагу до людської гідності, зокрема, шляхом забезпечення пенсій, інших видів соціальних виплат та допомоги для осіб, які потребують соціального захисту.

Враховуючи те, що за даними Державного комітету статистики України, станом на 1 січня 2017 року середня пенсія в Україні становила 1 828 грн. 30 коп., а з 1 січня 2018 року цей показник дорівнює 2479 грн. 20 коп., слід зробити висновок, що Україна за рівнем гідності життя займає одне з найнижчих в Європейському Союзі показників та суперечить Конституції України щодо гідного існування людини.

Відповідно до ст. 46 Конституції України громадяни мають право на соціальний захист, що включає право на забезпечення їх у разі повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, а також у старості та в інших випадках, передбачених законом; це право гарантується загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням за рахунок страхових внесків громадян, підприємств, установ і організацій, а також бюджетних та інших джерел соціального забезпечення; створенням мережі державних, комунальних, приватних закладів для догляду за непрацездатними; пенсії, інші види соціальних виплат та допомоги, що є основним джерелом існування, мають забезпечувати рівень життя, не нижчий від прожиткового мінімуму, встановленого законом [2].

Так, за Законом України «Про Державний бюджет України на 2018 рік» від 07.12.2017 р. № 2246-VIII встановлено розмір прожиткового мінімуму на одну особу в розрахунку на місяць у 2018 році для осіб, які втратили працездатність: з 1 січня 2018 року – 1373 грн., з 1 липня – 1435 грн., з 1 грудня – 1497 грн. [3].

На нашу думку, за таких умов з урахуванням підвищення цін на всі види товарів і послуг та з відсутності інших джерел, людина фізично не може існувати.

Передбачене підвищення розміру мінімальної заробітної плати з визначенням його на рівні 4200 грн. на місяць із II кварталу 2018 року, на жаль, не виконано.

Право громадян на соціальний захист є комплексним, його зміст визначають як Конституція, так і закони України. Однак, за діючим вітчизняним законодавством, складовими права громадян на соціальний захист є право на забезпечення, поряд з іншими складовими соціального захисту, є старість. Тому за Рішення Конституційного Суду України, складові конституційного права громадян на соціальний захист не можуть бути скасовані законом.

Не може бути скасоване законом також право на пенсійне забезпечення, яке є складовою конституційного права на соціальний захист. Згідно з Основним Законом України це право гарантується загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням за рахунок страхових внесків громадян, підприємств, установ і організацій, а також бюджетних та інших джерел соціального забезпечення" [4].

Водночас інші складові права на соціальний захист, не конкретизовані в частині першій статті 46 Основного Закону України або в інших його статтях, визначає Верховна Рада України шляхом ухвалення законів, тому вона може змінити, скасувати або поновити їх при формуванні соціальної політики держави за умови дотримання конституційних норм та принципів.

Таким чином, відповідно до Конституції України, держава зобов'язана здійснювати соціальний захист, насамперед виплату пенсій для військовослужбовців усіх військових формувань, створених відповідно до вітчизняного законодавства по загальних для всіх правилах.

Джерела та література:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 №254к/96-ВР (в редакції від 30.09.2016) // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30 – Ст. 141.
2. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 50 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень пункту 7 розділу II Закону України «Про запобігання фінансової катастрофи та створення передумов для економічного зростання в Україні». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v009p710-18>.
3. Держбюджет-2018: Мінімальна зарплата й прожитковий мінімум. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.interbuh.com.ua/ua/documents/openews/114374>.
4. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційними поданнями Верховного Суду України та 50 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень абзаців третього, четвертого пункту 13 розділу XV "Прикінцеві положення" Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" та офіційного тлумачення положення частини третьої статті 11 Закону України "Про статус суддів" (справа про рівень пенсії і щомісячного довічного грошового утримання). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v008p710-05>.

Yafonidin A., Shevchuk V. Problems of legal regulation of social protection in the field of pension supply of certain categories of citizens of Ukraine. The article deals with problematic issues of legal regulation of pension provision for servicemen released from the armed forces of Ukraine. Particular attention is paid to the conflict issues of the recalculation of pensions and their non-compliance with the constitutional principles in the field of protection of human rights and freedoms.

Keywords: the right to social protection, the right to an adequate standard of living, the right to health care, pensions, dignity, the state, the Cabinet of Ministers of Ukraine, the law.

СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
WYŻSZA SZKOŁA HANDLOWA W RADOMIU
KATOLICKI UNIWERSYTET LUBELSKI JANA PAWŁA II

ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ

*Збірник матеріалів
V Міжнародної науково-практичної конференції
(м. Луцьк, 14 грудня 2018 р.)*

до 70-річчя Загальної Декларації прав людини
та 25-річчя створення юридичного факультету

Електронне видання на CD-ROM

Луцьк
Вежа-Друк
2018

*Рекомендовано до друку вченою радою
Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки
(протокол № 14 від 29.11.2018 р.)*

Органітет конференції:

Коцан І. Я. – професор, доктор біологічних наук, ректор Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, голова редакційної колегії; *Лабє О. В.* – кандидат юридичних наук, доцент, декан юридичного факультету, заступник голови редакційної колегії; *Демчук А. М.* – кандидат юридичних наук, заступник декана юридичного факультету; *Яцишин М. М.* – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри теорії та історії держави і права; *Духовнич А. В.* – доктор юридичних наук, доцент, завідувач кафедри цивільно-правових дисциплін; *Фідра Ю. О.* – кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри кримінального права і процесу; *Джурак Л. М.* – відповідальний секретар редакційної колегії.

Проблеми забезпечення прав і свобод людини : зб. матеріалів V Міжнар. наук.-практ. П 78 конф. (м. Луцьк, 14 груд. 2018 р.) / уклад. Л. М. Джурак. – Луцьк : Вежа-Друк, 2018. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – Об'єм даних 7,80 Мб.

ISBN 978-966-940-208-0

Збірник матеріалів є результатом наукових досліджень проблем забезпечення та захисту прав і свобод людини, які стали предметом обговорення на IV Міжнародній науково-практичній конференції "Проблеми забезпечення прав і свобод людини" 8 грудня 2017 року у місті Луцьку. Теоретичні положення та практичні рекомендації учасників конференції щодо удосконалення чинного законодавства України у сфері захисту прав та свобод людини створюють ефективне підґрунтя для подальшого дослідження означеної проблематики.

Для науковців, викладачів, аспірантів та студентів, практичних працівників судових та правоохоронних органів.

Матеріали вміщено у виданні в авторській редакції.

УДК 341.96:342.7(062.552)

ISBN 978-966-940-208-0

© Східноєвропейський національний
університет імені Лесі Українки, 2018
© Джурак Л. М. (укладання), 2018

Фрасолюк С. А. Зміст права на захист у кримінальному процесі України	140
Холейко К. І. Обмеження права на свободу та особисту недоторканність затриманої особи	143
Чубаха Н. Ф. Передоручення у цивільно-правових відносинах договірному представництву ...	145
Чупринський В. О. Особливості регламентації кримінальної відповідальності за ухилення від відбування покарань, не пов'язаних з ізоляцією особи в країнах Європи	147
Шевчук Л. М. Деякі аспекти правового регулювання трудових прав громадян України за кордоном	151
Шишко А. С. Інститут омбудсмана у Франції	153
Юхимюк О. М., Дмитрук С. Л. Окремі питання захисту прав людини в Європейському Союзі .	155
Яфонкін А. О., Шевчук В. А. Проблеми правового регулювання соціального захисту у сфері пенсійного забезпечення окремих категорій громадян України	157

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ: ПОГЛЯД З-ЗА КОРДОНУ

Kacprzak J. Wolność zgromadzeń jako podstawowe prawo społeczeństwa obywatelskiego w demokratycznym państwie prawa	160
Łamanie praw człowieka na Kubie, w Korei Północnej, w Turcji oraz w Syrii	162
Dzikowski A. Prawa człowieka na Kubie	162
Hajduk P. Prawa człowieka w Korei Północnej	164
Kowalczyk A. Jak łamane są prawa człowieka w Turcji?	164
Snochowska A. Prawa człowieka w Syrii	166
Mądry D. Zasada humanitaryzmu w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks Karny (dz.u. 1997 nr 88 póź. 553.)	167
Trzcíńska A. Wolność wyznaniowa jako jedno z podstawowych praw człowieka	169
Walczak D. Humanitarne stosowania kar i środków karnych w polskim prawie karnym	171

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ

Балабух А. С. Оприлюднення нормативно-правових актів	173
Гаврилюк Т. Л. Заходи усунення прогалин в праві і законодавстві на основі дотримання логічних законів проєктування нормативних актів	175
Галончук В. В. Публічні заклики до вчинення злочинних дій як вербальний злочин	176

Наукове електронне видання на CD-ROM

ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ

Збірник матеріалів
V Міжнародної науково-практичної конференції
(м. Луцьк, 14 грудня 2018 р.)

(Українською, російською, польською мовами)

Матеріали подано в авторській редакції

Електронне видання на CD-ROM

Укладач:
Джурак Людмила Миколаївна

Оригінал-макет виготовлено на юридичному факультеті
Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки
(43021 м., Луцьк, вул. Винниченка, 30)

Один електронний оптичний диск (CD-ROM). Об'єм даних 7,80 Мб. Тираж 300 прим.
Зам. 163. Видавець і виготовлювач – Вежа-Друк,
м. Луцьк, вул. Шопена, 12, тел. (0332) 29-90-65.
E-mail: vezhaprint@gmail.com
Свідоцтво Держ. комітету телебачення та радіомовлення України
ДК № 4607 від 30.08.2013 р.